

# INTERFERENȚA FEDERAȚIEI RUSE ÎN REPUBLICA MOLDOVA ÎNAINTEA ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN 2025

Sanda Sandu, expertă în securitate

## CONCLUZII PRINCIPALE

- Rusia a alocat peste 100 de milioane de euro pentru operațiuni în Moldova, fluxurile reale fiind probabil mai mari din cauza rețelelor ilicite opace și a canalelor cu criptomonede.
- Tacticile de cumpărare a voturilor, testate în Găgăuzia, au fost extinse la nivel național, integrate cu rețele clientelare, finanțare offshore și corupție în sistemul de justiție.
- Există un risc ridicat ca provocările să escaladeze protestele în violență, combinate cu incendieri, huliganism, alerte false cu bombă și atacuri cibernetice menite să suprasolicite instituțiile.
- Rusia utilizează dezinformare completă, susținută de inteligență artificială: micro-țintire, deepfake-uri, rețele de boți, articole fabricate.
- Fragmentarea este adâncită de spații informaționale segregate și de instrumentalizarea Bisericii Ortodoxe, care acționează ca vector civic și logistic de influență.
- Exploatarea vulnerabilităților din justiție și din mecanismele de supraveghere electorală pentru a bloca investigații, a proteja intermediarii și a promova narative despre „alegeri frauduloase”.

Alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025 vor determina traiectoria țării între o integrare europeană mai profundă și o vulnerabilitate reînnoită la influența rusă. Pentru Kremlin, aceste alegeri reprezintă o oportunitate crucială de a restabili influența politică la Chișinău, de a slăbi instituțiile democratice ale Moldovei și de a obstrucționa procesul de aderare la UE.

Scara și intensitatea amestecului rusesc reflectă competiția strategică mai largă privind orientarea Moldovei, a transformat acest ciclu electoral nu doar într-o provocare națională, ci și într-o problemă de securitate europeană de primă linie.

Federația Rusă desfășoară o campanie hibridă multidimensională menită să distorsioneze procesul electoral al Moldovei, să reducă participarea alegătorilor și să submineze legitimitatea instituțiilor democratice. Estimările indică peste 100 de milioane de euro alocate acestor operațiuni, deși fluxurile reale sunt probabil mai mari, având în vedere opacitatea canalelor financiare ilicite. Nivelul de risc pentru perioada preelectorală și imediat postelectorală este evaluat ca fiind ridicat, cu un potențial considerabil de destabilizare.

Arhitectura financiară a amestecului este sofisticată, implicând injecții masive de resurse prin rețele offshore, mecanisme de corupție electorală și utilizarea criptomonedelor, cu Partidul Șor jucând un rol central. Practicile de cumpărare a voturilor, testate mai întâi în Găgăuzia în calitate de „laborator,” au fost extinse la nivel național în timpul alegerilor locale din 2023, alegerilor prezidențiale și referendumului din 2024 și acum în alegerile parlamentare din 2025. Aceste resurse sunt direcționate atât spre mobilizarea rețelelor clientelare, cât și spre alimentarea propagandei și a activităților de protest.

Pe dimensiunea kinetică, scenariile anticipează provocări și acțiuni coordonate menite să transforme protestele în episoade violente. Incendieri, huliganism, bătăi de stradă, amenințări false cu bombă și atacuri cibernetice ar putea fi activate simultan pentru a suprasolicita și epuiza instituțiile statului, subminând capacitatea guvernului de a asigura alegeri sigure. Aceste tactici urmăresc să creeze o imagine de haos și disfuncționalitate, consolidează narațiunile despre eșecul statului.

# INTERFERENȚA FEDERAȚIEI RUSE ÎN REPUBLICA MOLDOVA ÎNAINTEA ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN 2025

În spațiul informațional, Rusia exploatează campanii de dezinformare bazate pe IA<sup>[1]</sup>, după modele precum „Matryoshka” sau „Călin Georgescu,” care combină micro-țintirea, rețele de boți, deepfake-uri și articole fabricate. Acest ecosistem asigură un ciclu complet al dezinformării, pe care instituțiile nu îl pot contracara ca viteză sau volum. Publicul vizat include și segmente foarte tinere, începând cu vârsta de 12 ani, atrase în spații informaționale paralele și segregate, unde mesajele oficiale au un impact minim. Aceste operațiuni sunt consolidate de organizații precum Evrazia și Kovcheg, care coordonează fluxuri masive de dezinformare, îmbinând propaganda tradițională cu conținut îmbunătățit prin IA, pentru a satura spațiul digital și social media al Moldovei. Investigații independente<sup>[2]</sup>, inclusiv cele realizate de *Ziarul de Gardă*<sup>[3]</sup>, au arătat cum aceste rețele își intensifică activitățile înaintea alegerilor parlamentare, căutând sistematic să delegitimeze instituțiile democratice, să manipuleze percepțiile alegătorilor și să submineze încrederea în procesul electoral. Această abordare integrată demonstrează o strategie rusă deliberată de a suprasatura mediul informațional al Moldovei, făcând tot mai dificil pentru actorii interni să contracareze narațiunile ostile.

Aceste operațiuni urmăresc și o fragmentare socială și regionalizare mai profundă, prin consolidarea ecosistemelor online segregate și alimentarea tensiunilor locale. Infrastructura religioasă, în special Biserica Ortodoxă subordonată Patriarhiei Moscovei, joacă un rol central ca vector de mobilizare și canal de legitimare a narațiunilor pro-ruse.

Rețelele civice din jurul bisericilor oferă atât acoperire logistică, cât și o penetrare mai eficientă în comunitățile locale.

Un alt vector este exploatarea vulnerabilităților instituționale, în special în justiție și în mecanismele de supraveghere electorală. Investigațiile privind fraudă sunt obstrucționate, în timp ce intermediarii beneficiază de protecție. Simultan, narațiunile care descriu alegerile drept „frauduloase” urmăresc să descurajeze participarea și să pregătească terenul pentru contestarea rezultatelor. Aceste tactici sunt consolidate prin mobilizarea de active și resurse din afara Moldovei, menite să intensifice presiunea asupra instituțiilor în momente critice.

Scenariile viitoare variază de la o intensificare a războiului informațional combinat cu proteste manipulate, până la o escaladare de tip „worst-case,” implicând simultan violențe, atacuri cibernetice și paralizia funcțională a organismelor electorale. Indicatorii de avertizare timpurie includ valuri de conținut deepfake, transferuri neobișnuite de numerar/cryptomonedă în regiuni, apeluri sincronizate la proteste, serii de alerte false și accelerarea răspândirii narațiunilor despre „fraudă” înainte de închiderea urnelor.

Pentru a contracara aceste provocări, măsurile prioritare trebuie să se concentreze pe consolidarea coordonării interinstituționale, monitorizarea fluxurilor financiare ilicite, pregătirea unor celule de reacție rapidă pentru provocări și violențe, precum și pe securizarea infrastructurii cibernetice. Este necesară coordonarea unei comunicări transparente privind numărarea voturilor. Observatorii internaționali, parteneriatele cu societatea civilă și implicarea liderilor religioși dispuși să reziste interferenței externe vor fi esențiale pentru menținerea stabilității.

[1]<https://brodhub.eu/en/republic-of-moldova/republic-of-moldova-before-elections-10-17-september-2025/>

[2]<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-armata-digitala-a-kremlinului-investigatie-sub-acoperire-se-plateste-hai-sa-va-spun-se-plateste-direct-de-la-moscova/>

[3]<https://www.zdg.md/importante/pobedaleaks-sute-de-cetateni-din-r-moldova-in-grupul-de-entitati-rusesti-controlate-de-ilan-sor-eroi-ai-investigatiilor-zdg-pe-listele-de-plati/>